

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIEÄMBETET

Slutrapport

Datum 2013-03-13
Dnr 159-1562-2012
Version 1.0
Avdelning Informationsavd
Enhet Informationsutv
Författare Johan Carlström

Wikipedian in Residence på Riksantikvarieämbetet

Sammanfattning

Projektet genomfördes under andra halvåret 2012 och var uppdelat i två delar. En del där en pilotgrupp bestående av tjänstemän på Riksantikvarieämbetet blev undervisade i hur man jobbar med Wikipedia som ett verktyg för att tillgängliggöra information och skapa möjligheter att bygga kunskap. Dels en del där det utvecklades tekniska lösningar för att koppla ihop innehållet i Wikipedia och Wikimedia Commons med K-samsök. För att genomföra detta rekryterades två Wikipedian in Residence; Lennart Guldbrandsson och André Costa.

Resultatet är bl a möjligheter att visa bilder från Wikimedia Commons och länkar till artiklar i Wikipedia i Kringla samt mallar till faktarutor för fornlämningar och historiska byggnader där metadata hämtas från K-samsök via API:et. Utvärderingen av pilotgruppens arbete var positiv, deltagarna lärde sig mycket och såg tydliga kopplingar mellan hur man kan använda Wikipedia och Riksantikvarieämbetets uppdrag och verksamhetsområde. Det har även getts förslag på hur Riksantikvarieämbetet kan jobba med Wikipedia i framtiden.

Rapporten samt bilagor tillhandahålls med licensen Creative Commons Erkännande 2.5 Sverige enligt <http://creativecommons.org/licenses/by/2.5/se/>

Innehållsförteckning

1.1	Projektmål.....	4
1.2	Syfte.....	4
1.3	Förväntade effekter vid projektslut.....	4
1.4	Processer och metoder.....	4
2.	Projektresultat jämfört med projektmål.....	5
2.1	Genomförande.....	5
2.2	Resultat.....	6
2.4	Utfall tid.....	10
2.5	Utfall kostnad.....	10
3.	Utvärdering av projektutförande.....	11
3.1	Projektorganisation och relationer till intressenter.....	11
3.2	Utvärdering, erfarenheter och iakttagelser.....	12
4.	Leveranser.....	14

1. Projektinformation

1.1 Projektmål

Projektmålen var att:

- Genomföra ett pilotprojekt med medarbetare i Stockholm och Visby för att pröva Wikipedia som inskrivningsverktyg/CMS för myndighetens information om verksamhetsområdet (t ex fornlämningar och konservering).
- Utarbeta en rapport med förslag på hur processerna kring myndighetens arbete med Wikipedia kan se ut framgent.
- Utveckla tekniska lösningar för flöden av data mellan Riksantikvarieämbetet, K-samsök och Wikipedia, samt andra relevanta aktörer.

1.2 Syfte

Syftet med projektet var att skapa en teknisk och verksamhetsmässig modell för hur Riksantikvarieämbetet arbetar med Wikipedia och fördjupa kunskapen om och hur Wikipedia kan ingå i Riksantikvarieämbetets strategiska arbete med att göra information om myndighetens verksamhetsområde så tillgänglig som möjligt.

1.3 Förväntade effekter vid projektslut

- En ökad teknisk kompetens i hur Riksantikvarieämbetets system och Wikipedia fungerar tillsammans.
- Tjänstemännen på myndigheten ges ökad kunskap i hur man arbetar med Wikipedia.
- Ökad förståelse kring vilken information som bör finnas var: i egna informationssystem, i andras informationssystem, på hemsidan, i Wikipedia osv.

1.4 Processer och metoder

- Riksantikvarieämbetets projektmodell
- Iterativ utveckling med regelbundna avstämningar mellan projektledaren och Wikipedian in Residence (WIR) och Wikipedian Developer in Residence (WIR Dev) samt extern systemutvecklare.
- Modell där en mindre pilotgrupp jobbade tillsammans med WIR. Se avsnitt 2.1.

2. Projektresultat jämfört med projektmål

Se Lennart Guldblandssons rapport (bilaga 1) för en mer utförlig genomgång av pilotgruppens arbete.

2.1 Genomförande

Pilotprojektet genomfördes inom ramen för K-samsöksuppdraget. För att uppfylla projektmålen genomfördes följande aktiviteter:

- En Wikipedian in Residence rekryterades för att undervisa i hur Wikipedia fungerar, hur man uppdaterar, hur man betar sig som skribent samt hjälpte till att utforma förslag på hur Wikipedia kan fungera som en del i myndighetens informationsinfrastruktur. Huvudsaklig arbetsform var workshop och personlig uppföljning och support.
- En Wikipedian Developer in Residence rekryterades som i samarbete med lu och systemutvecklare på Riksantikvarieämbetet utvecklade en infrastruktur för informationsflöden och syndikering. Detta gjordes i Riksantikvarieämbetets system och Wikipedias infrastruktur.
- Pilotgruppen utgjordes av tjänstemän från Visbydelen och Stockholmsdelen av Riksantikvarieämbetet. Pilotgruppen träffades tre gånger tillsammans med WIR för uppföljning och diskussion kring genomförda aktiviteter.
- Under projekttiden anordnades två öppna inspirationsseminarier, ett i Visby (2012-10-25) och ett i Stockholm (2012-11-05). Under båda seminarierna presenterades syftet med projektet och bakgrunden till varför Wikipedia kan fungera som en plattform för myndighetens information. Lennart Guldblandsson – WIR - redogjorde för hur och i vilka sammanhang Wikipedia kan användas. På seminarierna i Visby respektive Stockholm närvarade ca 10 personer vilket bedöms vara lågt. Det är svårt att avgöra vad det låga deltagandet berodde på men då deltagande var frivilligt kan det helt enkelt bero på bristande intresse.
- Ett öppet slutseminarium genomfördes i Stockholm den 2012-11-30. 25 personer deltog från Riksantikvarieämbetet och andra institutioner. Utöver Riksantikvarieämbetets Wikipedia-projekt presenterades Wikipedias sockenprojekt samt samarbetet mellan Wikimedia Sverige och Centralmuseernas samarbetsråd. Intresset för Wikipedia var stort. Frågor som dök upp rörde licensiering samt huruvida pilotprojektet skulle få en fortsättning.

Systemutvecklingen kopplad till Riksantikvarieämbetets system bedrevs av interna systemutvecklare samt en extern konsult (Pro4U). Utveckling i Wikipedias infrastruktur bedrevs av WIR Dev, André Costa.

Arbetet har löpande stämts av mellan WIR, WIR Dev och projektgruppen (Johan C, Henrik S och Hanna G). Projektledaren har haft löpande avstämningar med konsult och intern systemutvecklare för att formulera krav och prioritera. Statusrapporter skrevs som presenterades på styrgruppsmötet 2012-12-05 samt 2013-02-07.

En första teknisk workshop anordnades 2012-06-04 med WIR, WIR Dev, projektgruppen och representanter från Wikimedia Sverige där ramarna för det tekniska arbetet sattes.

För att hitta en lämplig WIR och WIR Dev publicerades en jobbbannons på Riksantikvarieämbetets hemsida (www.raa.se) enligt samma modell som andra rekryteringar på Riksantikvarieämbetet.

En framgångsfaktor har varit den löpande kommunikationen mellan projektledaren, WIR/WIR Dev och konsult för att hantera problem och diskutera alternativa lösningar. Kommunikationen med WIR och WIR Dev har fungerat utan några problem, trots att WIR Dev mestadels befunnit sig i Skottland.

Projektgruppen och WIR har träffats ett flertal gånger under projektet och även kommunicerat på distans för att diskutera och planera. Se Lennart Guldbbrandssons rapport för en detaljerad redogörelse för genomförandet (bilaga 1).

2.2 Resultat

Tekniska lösningar

För funktionalitet som utvecklats i Wikipedias miljö, se André Costas rapport (bilaga 2)

I Riksantikvarieämbetets egna system har följande funktioner levererats:

- En inloggad användare kan lägga in länkar till artiklar i Wikipedia och media i Wikimedia Commons som sedan visas i Kringla. Dessa länkar sparas i vår databas för användargenererad information (UGC-hubben).

- När ett objekt saknar en egen bild och visas i Kringla visas istället en bild från i första hand relaterade objekt, i andra hand Wikimedia Commons.¹
- Ett script har utvecklats som "skördar" Wikipedia- och Wikimediaobjekt (artiklar och media) som innehåller länkar till K-samsöksobjekt (inleds med <http://kulturarvsdata.se>). Dessa länkar och tumnaglar till bilder visas sedan i Kringla. Det handlar om 4775 länkar (2013-01-06) till artiklar och 14 166 (2013-01-06) länkar till bilder, bl a från årets omgång av Wiki Loves Monuments². Detta innebär att om du som är skribent på Wikipedia skriver en artikel och länkar till en källa som finns i K-samsök så visas den automatiskt i Kringla inom några dagar. På så sätt använder Kringla innehållet i Wikipedia och Wikimedia Commons för att visa på sammanhang samt en mer tilltalande visuell upplevelse.
- Länkar till Wikipedia har lagts in i rdf-resursen för socken.

Förslag på hur Wikipedia kan användas på Riksantikvarieämbetet

Wikipedia är primär informationskälla för de flesta människor som använder webben. Wikipedia är den 6:e mest besökta webbplatsen i både Sverige³ och globalt⁴. Det blir särskilt tydligt vid dramatiska händelser när många vill ha relevant information snabbt. (Visby ringmur⁵ och Muramaris⁶ är två aktuella exempel).

Med utgångspunkt från vad som kommit fram i dialogen med Wikipediacommunityn, Riksantikvarieämbetets Wikipedian in Residence och gruppen inom projektet pilotprojekt kan följande anföras:

- Wikipedia är ett informationsnav och en källa till inspiration och en startpunkt för vidare informationsinhämtning.
- Wikipedia kan och bör utgöra en viktig del i informationsarkitekturen kring kulturarvsdata, som verkar tillsammans med primärkällor, auktoriteter, fakta om objekt (t ex byggander och fornlämningar) och berättelser.

¹ Exempel: <http://www.kringla.nu/kringla/objekt?referens=raa/fmi/10113600200001>

² <http://wikilovesmonuments.se/>

³ 2013-02-18 <http://www.alexa.com/topsites/countries/SE>

⁴ 2013-02-18 <http://www.alexa.com/siteinfo/wikipedia.org>

⁵ <http://stats.grok.se/sv/201202/visby%20ringmur>

⁶ <http://stats.grok.se/sv/201301/Muramaris>

Wikipedia bör dessutom förstås som en viktig källa för information om Riksantikvarieämbetet och Riksantikvarieämbetets verksamhetsområde. Därför:

- Artiklar som tillhör myndighetens verksamhetsområde ska kvalitetshöjas löpande med artikeltext, referenser, källor, bildmaterial och länkar för vidare läsning.
 - En plan görs avdelningsvis med en rimlig ambitionsnivå gällande vilka artiklar som man generellt bör bevaka och jobba med.
 - Redigeringar görs från registrerade konton där det beskrivs vad respektive tjänsteman har för arbetsuppgifter.
- Vid större planerade händelser (projekt, driftsättning av nya system, konferenser, förändringar i lagstiftning mm) är arbete med innehåll i Wikipedia en del i kommunikationsplanen.
- Vid större nyhetshändelser är det en del i handlingsplanen att undersöka om det bör tillföras information till relevanta artiklar.
- Det finns en handledning för hur Riksantikvarieämbetet internt och externt kan jobba med olika typer av artiklar kopplade till kulturmiljöobjekt med mallar, förslag på rubriker och hänvisningar till relevanta verktyg.

2.3 Kommunikation

Projektet har framför allt kommunicerats via K-blogg. Ett förhållandevis stort intresse noterades från medier. Skälet är sannolikt att man såg en intressant "brytning" mellan en gammal känd myndighet som jobbar med ett förhållandevis modernt verktyg som Wikipedia.

K-blogg

<http://www.k-blogg.se/2012/04/18/vi-soker-wikipedian-in-residence-x-2/>

<http://www.k-blogg.se/2012/06/01/wikipedia-ar-infrastruktur/>

<http://www.k-blogg.se/2012/06/01/presentation-av-wikipedian-in-residence/>

<http://www.k-blogg.se/2012/06/05/wikipedian-developer-in-residence/>

<http://www.k-blogg.se/2012/06/11/rapport-fran-den-tekniska-workshopen/>

<http://www.k-blogg.se/2012/07/13/nu-lankar-vi-ihop-kringla-och-wikipedia/>

<http://www.k-blogg.se/2012/08/24/lagesrapport-fran-wikipedia-projektet/>

<http://www.k-blogg.se/2012/09/03/sa-kan-wiki-loves-monuments-berika-riksantikvarieambetets-data/>

<http://www.k-blogg.se/2012/09/17/gastblogg-riksantikvarieambetets-egen-wikipedian-halsar-valkommen/>

<http://www.k-blogg.se/2012/09/21/inbjudan-till-seminarium-om-wikipedia/>

<http://www.k-blogg.se/2012/10/10/gastblogg-wikipedian-in-residence-overraskad-over-mottagandet/>

<http://www.k-blogg.se/2012/11/08/nu-har-vi-kopplat-ihop-kringla-och-wikipedia/>

<http://www.k-blogg.se/2012/11/16/gastblogg-wikipedia-och-expertes/>

Media mm

Krönika i DN 2012-06-05, Emanuel Karlsten: <http://www.dn.se/nyheter/emanuel-karlsten-proffsen-kan-hoja-standarder-pa-wikipedia>

Radioinslag med Henrik Summanen, Radio1, 2012-05-04: <http://www.radio1.se/online/i-online-wikipedianer-bl%C3%A5tt-navelludd-och-skattepengar>

Radioinslag med Lars Lundqvist, SR Gotland, 2012-06-24:

<http://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=2222&grupp=18753&artikel=5078735>

Radioinslag med Lennart Guldbbrandsson, SR Gotland, 2012-09-20

<http://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=2222&grupp=18753&artikel=5277495>

Artikel i Kult av Lennart Guldbbrandsson, nr 1/13:

<http://www.svenskarkultur.se/filearchive/7/7350/kult1-2013.pdf>

Pressmeddelande från Wikimedia Sverige 2012-04-18:

https://se.wikimedia.org/wiki/Pressmeddelande_2012-04-18

Pressmeddelande från Riksantikvarieämbetet 2012-11-26- Riksantikvarieämbetet + Wikipedia, hur har det gått?

<http://news.cision.com/se/riksantikvarieambetet/r/pressinbjudan--riksantikvarieambetet---wikipedia--hur-har-det-gatt-,c9330686>

Övrigt

Lennart Guldbrandsson pratade om projektet på Riksantikvarieämbetets höstmöte 2012 (2012-11-07): https://www.youtube.com/watch?v=Y9FwoL_Ec8U

Lennart Guldbrandsson och andra har även skrivit på Bybrunnen, Wikipedias diskussionsforum:

http://sv.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Bybrunnen/Arkiv/2012/Augusti#Riksantikvarie.C3.A4mbetet_kommer_skriva_p.C3.A5_Wikipedia

http://sv.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Bybrunnen/Arkiv/2012/Maj#Wikipedian_in_Residence_hos_Riksantikvarie.C3.A4mbetet

Dessutom användes Riksantikvarieämbetets officiella Facebook⁷- och Twitterkanaler⁸ samt Mötesplats museer⁹. Tjänstemännen använde även sina privata konton för att sprida information om projektet.

2.4 Utfall tid

Person	Beräknat (timmar)	Utfall (timmar)
Hanna Glansholm	200	143
Johan Carlström	250	327
Henrik Summanen	50	50

2.5 Utfall kostnad

Konto	Budget (kr)	Utfall (kr)	Avvikelse (kr)
Arvode	90 000	85 000	+5000
Resor (för WIR, resor + boende)	40 000	24 590	+15 410
Övrigt (fika, representation)	3 000	3 351	-351
Totalt	133 000	112 941	

⁷ <https://www.facebook.com/riksantikvarieambetet>

⁸ https://twitter.com/raa_se

⁹ <http://sverigesmuseer.ning.com/>

Konto	Budget	Utfall
Utveckling extern	*	114 300
Totalt	473 000	114 300

Extern konsult

Niklas Eklund - Pro4U

* Det fanns inga separat avsatta medel för extern systemutveckling kopplad till projektet utan medel togs från den totala utvecklingsbudgeten för Kringla och K-samsök som låg på 473 000 kr. Inga problem kring prioritering eller tidsuppskattning uppstod under projektet, utan den externa utvecklingen följde plan.

3. Utvärdering av projektutförande

3.1 Projektorganisation och relationer till intressenter

Beställare: Torsten Hökby, AC på informationsavdelningen i Visby.

Styrgrupp: Torsten Hökby (ordf), Lars Lundqvist (lu), Christian Runeby (Fks).

Projektledare: Johan Carlström (lu)

Projektdeltagare: Henrik Summanen (lu). Hanna Glansholm (It)

Pilotgrupp: Pilotgruppen bestod av 10 personer, 3 i Stockholm och 7 i Visby.

Wikipedian in Residence: Lennart Guldbrandsson

Wikipedian Developer in Residence: André Costa

Extern konsult: Niklas Eklund, Pro4U

Deltagare i pilotgrupperna var:

- Ingela Chef Holmberg (Förvaltningsavdelningen)
- Helen Simonsson (Förvaltningsavdelningen)
- Magnus Källström (Förvaltningsavdelningen)
- Stefan Lindgren (Förvaltningsavdelningen)
- Kenth Klasén (Förvaltningsavdelningen)
- Per Lindqvist (Förvaltningsavdelningen)
- David Larsson (Avdelningen för arkiv och bibliotek)
- Eva Tranaeus (Avdelningen för arkiv och bibliotek)

- Eva Enhus (Avdelningen för arkiv och bibliotek)
- Maria Urberg (Informationsavdelning)
- Jonas Widhe (Samhällsavdelningen)

3.2 Utvärdering, erfarenheter och iakttagelser

En utvärdering genomfördes med deltagarna i pilotgruppen under februari 2013. Samtliga deltagare som då var i tjänst svarade (en är föräldraledig och en har slutat).

Deltagarna var genomgående positiva till både arbetsformen med en extern, kunnig wikipedian samt att jobba inom en mindre grupp. Lennart Gulbrandsson fick många positiva kommentarer för hur han lagt upp det pedagogiska arbetet.

Deltagarna ser möjligheter med att använda Wikipedia som verktyg inom verksamheten på Riksantikvarieämbetet. Man menar att man fått en större förståelse för hur Wikipedia fungerar "bakom kulisserna", både som verktyg/uppslagsverk och community. Man har även sett betydelsen av att myndigheten tillgängliggör auktoriteter/källor som kan användas/hänvisas till i Wikipedia-sammanhang.

Deltagarna i projektgruppen har fått ökad förståelse för hur relationen mellan Riksantikvarieämbetets system, Wikipedia och Wikimedia Commons fungerar och den potential som finns i att se dessa i ett sammanhang, snarare än som vitt skilda källor.

Ingen av avdelningarna har dock planerat fortsatt aktivitet kopplade till Wikipedia under 2013. Enligt enkätsvaren avser enskilda personer att i mån av tid arbeta vidare med att uppdatera Wikipedia inom sitt verksamhetsområde.

Flera efterlyser en övergripande strategi eller policy från myndighetens sida som sedan kan ligga till grund för prioriteringar inom respektive verksamhet. Se avsnitt 2.2 för ett förslag till hur Riksantikvarieämbetet kan jobba med Wikipedia i framtiden.

En framgångsfaktor har varit den positiva attityden med vilken deltagarna i pilotgruppen har tagit sig an uppgiften. I de flesta fall hade dessa enbart grundläggande kunskaper om Wikipedia.

Att anställa två wikipedianer har inneburit en ökad insyn i hur Wikipedia fungerar som community och hur viktig Wikipedia är som källa för kulturarvsinformation.

Det har även inneburit flera nya kontakter och ett fördjupat samarbete med Wikimedia Sverige som kan komma att ligga till grund för framtida samverkan, t ex inom ramen för Wiki Loves Monuments.

Baserat på erfarenheter vi gjort i projektet kommer här slutligen några tips till andra institutioner som vill genomföra ett snarlikt projekt:

- Jobba med en mindre grupp eller grupper av anställda (5-10 personer) vars arbetsuppgifter kan kopplas tydligt till innehållet i Wikipedia.
- Jobba med lågt hängande frukter för att komma igång, t ex foto eller artiklar som enkelt kan skapas eller kvalitetshöjas kopplat direkt till deltagarnas intresse och arbetsuppgifter.
- Låt gruppen eller grupperna träffa "sin" Wikipedian in Residence regelbundet, gärna oftare i början av början av projektet.
- Deltagarna bör ha särskilt avsatt tid att delta i gruppmöten samt jobba på egen hand.
- Anordna inspirationsmöten för andra intresserade, internt och externt. Det ger projektet tyngd i organisationen.
- Var kommunikativ utåt gällande vad som händer.
- Låt Wikipedian in Residence träffa övriga anställda. Spontana möten kan inspirera.
- Meddela och återkoppla deltagarnas bidrag tidigt för att visa att fokus ligger på att bidra.
- Gör enkelt informationsmaterial (Wikimedia Sverige kan vara behjälpliga).

4. Leveranser

Leverans 1 – Pilotprojekt

Genomfört och avslutat i o m slutseminariet 2012-11-30. Se avsnitt 2.1 och bilaga 1 för en beskrivning.

Leverans 2 – Förslag på hur Wikipedia kan användas på Riksantikvarieämbetet

Se avsnitt 2.2

Leverans 3 Utvecklade tekniska lösningar

Se avsnitt 2.2 och bilaga 2

Driftsatt vid servicefönstret 2012-11-07

Bilaga 1 - Rapport *Wikipedian in Residence*

Av Lennart Guldbbrandsson

Del 1 – Före projektet

Vad är en Wikipedian in Residence?

Wikipedian in Residence myntades av den australiensiske wikipedianen Liam Wyatt, som under 2009 verkade på British Museum under sex veckor. Han fungerade som en länk mellan de frivilliga bakom nätuppslagsverket Wikipedia och det professionella British Museum, sammanställde statistik och presenterade Wikipedia för de anställda vid museet. Det hela blev mycket lyckat. British Museum såg hur Wikipedia-artiklarna som handlade om deras samlingar och objekt blev bättre och hur de länkade allt oftare till materialet som museets anställda hade framställt, vilket spred kunskapen som museet besitter.

Wyatts insats blev uppmärksammas av media också. Särskilt rapporterade media om ett tillfälle när Wyatt och andra wikipedianer fick gå bakom kulisserna och kika på material som allmänheten inte normalt får tillgång till.

Det var bara en tidsfråga innan fler kulturarvsinstitutioner skulle följa efter. Tre år senare har omkring 40 arkiv, bibliotek och museer haft en *Wikipedian in Residence*. Konceptet har utvecklats åt lite olika håll. En del har varit avlönade och andra har varit där som volontärer. Några har varit vid kulturarvsinstitutionen på heltid, medan andra har gjort besök då och då. Organisationerna som har fått besök har i de flesta fall kombinerat tiden med sin "gäst-wikipedian" med större uppladdningar av bilder till Wikipedias systerprojekt Wikimedia Commons.

En svensk Wikipedian in Residence

2010 började Riksantikvarieämbetet diskutera samarbete med Wikipedias svenska stödförening (<http://wikimedia.se>). Det första samarbetet med Wikipedia kom i och med den stora fototävlingen *Wiki Loves Monuments*. Riksantikvarieämbetet, som redan tidigare slagit fast en strävan att arbeta med fria licenser och öppna databaser, bidrog till tävlingen genom att lämna över listor på fornminnen till frivilliga på Wikipedia. Listorna användes som utgångspunkt för tävlingen. Tävlingen blev en framgång (det var en del av en internationell kampanj som numera finns i Guinness Rekordbok som världens största fototävling).

Det var under våren 2012 som samtal började föras mellan Riksantikvarieämbetet och Wikimedia Sverige, om hur det skulle gå till att ha en *Wikipedian in Residence*. Under senare delen av våren gjordes tjänsteutlysningen.

Det finns tre saker som skiljer Riksantikvarieämbetets *Wikipedian in Residence* från andra. För det

första är Riksantikvarieämbetet en av få statliga myndigheter som har haft en *Wikipedian in Residence*. För det andra utlystes till slut två tjänster:

* en wikipedian som skulle utbilda och stödja personer från olika avdelningar på Riksantikvarieämbetet.

* en mjukvaruutvecklare med vana av Wikipedia som skulle kunna knyta samman Wikipedia med Riksantikvarieämbetets databaser.

För det tredje var tanken att de två anställningarna bara var pilotprojekt för att testa hur det fungerar att jobba med Wikipedia inom avgränsade ramar.

När sommaren 2012 var över anställdes **Lennart Guldbrandsson** och **André Costa** för 160 respektive 120 timmar under hösten. Lennart är en långvarig wikipedian med flera års erfarenhet av att föreläsa om Wikipedia. André har också varit aktiv på Wikipedia under många år, och deltog som utvecklare för *Wiki Loves Monuments*. Han har skrivit en separat rapport.

Johan Carlström var projektledare från Riksantikvarieämbetets sida. En pilotgrupp sattes samman med anställda från bland annat Arkiv & Bibliotek, Informations- samt Förvaltningsavdelningen . Gruppen var uppdelad i två delar, en i Visby och en i Stockholm.

André arbetade på distans, från Skottland där han är bosatt, medan Lennart reste mellan Göteborg där han bor, och Stockholm/Visby för utbildningstillfällena. Därutöver jobbade Lennart på distans.

Frågor inför projektet

Såväl Riksantikvarieämbetet som Wikimedia Sverige hade många funderingar innan projektet skulle börja:

1. många har bilden av Wikipedia som en icke-akademisk och i vissa stycken oseriös källa. Går det ens att få experter inom Riksantikvarieämbetet att skriva på Wikipedia?
2. inom anglosaxiska länder finns en stark volontärtradition. Fungerar det likadant i Sverige? Kommer de anställda vid Riksantikvarieämbetet att fortsätta att redigera på Wikipedia även efter pilotprojektet?
3. artiklarna i Wikipedia är inte signerade. Varför ska anställda vid Riksantikvarieämbetet lägga ner jobb på Wikipedia när det kanske inte gynnar Riksantikvarieämbetet? Hur vet man vem som är avsändare på Wikipedia? Borde inte de anställda jobba på Riksantikvarieämbetets webbplats istället?
4. Wikipedia-artiklarna förändras över tid. Kommer det som de anställda skriver få stå kvar? Vad händer ifall en expert får se sina redigeringar tillbakarullade?

5. de frivilliga på Wikipedia är inte centralt organiserade. Vad händer om det blir en konflikt mellan en wikipedian och en anställd på Riksantikvarieämbetet?
6. Wikipedia skrivs av allmänheten. Hur hög är kvaliteten, särskilt jämfört med den kvalitet som de anställda på Riksantikvarieämbetet är vana vid?
7. det finns många olika arbetsuppgifter på Wikipedia. Vilka passar bäst i ett sånt här projekt?

Frågorna får svar i slutet av rapporten.

Uppmärksamhet

Redan när Riksantikvarieämbetet gick ut med nyheten att man tänkte anställa wikipedianer, blev det intresse från medias håll. Bland annat flera radiointervjuer och en krönika i DN¹.

¹ <http://www.dn.se/nyheter/emanuel-karlsten-proffsen-kan-hoja-standarder-pa-wikipedia>

Del 2 – *Wikipedian in Residence*-projektet

Projektsidan

Inledningen av projektet gick ut på att skapa en arbetsyta, Projekt Kulturarv². Sidan är öppen för vem som helst, både att läsa och att redigera. Den kommer att fortsätta att existera även efter att pilotprojektet är över, för andra kulturarvsinstitutioner och frivilliga som vill använda den.

Projektsidorna på Wikipedia har ingen hierarkisk funktion, eftersom redigeringarna som görs på Wikipedia sker utan central styrning. Däremot kan de vara utmärkta för att samordna arbetet, så att alla artiklar inom ett ämnesområde liknar varandra och wikipedianerna kan rekommendera lättillgängliga och bra källor till varandra.

På Projekt Kulturarv finns en lista över deltagare, en lista över källor och webbresurser, länkar till några av de önskelistor som finns på Wikipedia (så att det skulle vara enkelt att hitta arbetsuppgifter), översikter över vad som händer i artiklar inom ämnesområdet, och information om pilotprojektet. Lennart rådde deltagarna att använda Projekt Kulturarv som utgångspunkt i arbetet.

Pilotgruppernas möten

Utbildningsdelen av programmet omfattade totalt tre tillfällen per grupp. Planen med pilotgrupperna var att köra dem parallellt i Visby och Stockholm, d.v.s. göra ungefär samma saker i båda grupperna. Johan Carlström respektive Henrik Summanen deltog ofta i inledningen till de olika mötena för att besvara frågor som rörde Riksantikvarieämbetet, till exempel tidsrapportering.

Inför första mötet skickade Lennart ett mail till deltagarna och bad dem att skaffa ett användarkonto³ för att det skulle bli lättare att följa redigeringarna, och för att göra det enklare för andra wikipedianer att interagera med deltagarna.

Lennart skickade också ett förslag på text⁴ som deltagarna kunde skriva in på sin användarsida. Där ingick personens namn, att han eller hon arbetade på Riksantikvarieämbetet, och att han eller hon deltar i Projekt Kulturarv.

Vid det första tillfället presenterade deltagarna sig och vi diskuterade hur deras ämneskunskaper skulle kunna integreras i Wikipedia. Vi beslutade oss för att ha målsättning med ungefär 10 mindre redigeringar för att vänja sig vid systemet, och därefter mer fokuserat arbete på en artikel.

Dessutom gick vi igenom hur Wikipedia fungerar, inklusive dess regler och hur samspelet mellan wikipedianerna går till. Överaskande var hur positiva pilotgruppsdeltarna var inför Wikipedias kvalitet och tacksamhet och till att de använde Wikipedia i arbetet.

Vid det andra tillfället fick deltagarna tillfälle att ställa fler frågor som dykt upp sedan första tillfället. Grupperna började diskutera möjligheter för dem att själva återanvända materialet i Wikipedia och systerprojektet Wikimedia Commons⁵. Bland annat diskuterades bokfunktionen⁶ i

² http://sv.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Projekt_kulturarv

³ <http://sv.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Användarkonto>

⁴ http://sv.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Projekt_kulturarv/Deltagare/Deltagarmall

⁵ http://commons.wikimedia.org/wiki/Main_Page

detalj och hur man skulle bete sig för att lägga över Riksantikvarieämbetets texter ur *Materialguiden* i Wikipedia. Dessutom tränade vi på att redigera på plats för att sänka tröskeln ytterligare för att bidra. I de fall där deltagarna på något sätt hade funderingar eller hade interagerat med andra wikipedianer diskuterade vi situationen ingående. Det visade sig ganska snart att deltagarna inte haft några negativa erfarenheter, men att det fanns vissa oklarheter om enskilda regler på Wikipedia eller verktyg man kunde använda. Lennart gillade framför allt att deltagarna började ge varandra råd om hur man kunde lösa situationer som uppstod.

Vid det tredje tillfället gick vi återigen genom bidragen och diskuterade vad deltagarna hade varit med om. Några frågor om enskilda redigeringar från andra wikipedianer som deltagarna inte hade förstått, liksom mer detaljerade frågor om *Materialguiden*, avhandlades på djupet. Dessutom gjorde vi en utvärdering och diskuterade hur en eventuell fortsättning skulle kunna se ut.

Inspirationsföreläsningarna

Lennart ledde två inspirationsföreläsningar, en i Visby och en i Stockholm. Där medverkade några ur pilotgrupperna, men framför allt medarbetare som inte deltagit i pilotprojektet, samt personer från andra kulturarvsinstitutioner. Sammanlagt ett trettiotal personer.

Under inspirationsföreläsningarna presenterade Riksantikvarieämbetet också bakgrunden till att myndigheten valt att arbeta med Wikipedia. Dessutom fick deltagarna en snabb inblick i hur Wikipedia fungerar och vad man kan använda det till.

Höstmötet

Som en del av projektet ingick en presentation av projektet⁷ på Riksantikvarieämbetets Höstmöte i Malmö. Närvarande var bland andra riksantikvarien Lars Amréus och kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth. Ganska många andra deltagare, både från Riksantikvarieämbetet och andra kulturarvsinstitutioner, utnyttjade tillfället att diskutera möjligheter och idéer med Wikipedia och deras respektive organisationer.

Slutseminariet

Inför slutseminariet, som ägde rum i Stockholm den 30 november, skickade Riksantikvarieämbetet och Wikimedia Sverige ut pressmeddelanden vilket bl a ledde till en intervju i Kulturradion.

Ett tjugotal personer deltog i publiken. Henrik Summanen och Lennart presenterade bakgrunden och resultaten till *Wikipedian in Residence*-projektet. Vid den tidpunkten var denna rapport inte klar. Bland de andra medverkande i programmet fanns den produktive wikipedianen Anders Wennersten som under 2010-2012 skrivit artiklar om samtliga svenska socknar⁸ och visade på effekten av detta projekt. Jakob Hammarbäck presenterade fler av Wikimedia Sveriges initiativ inom området kulturarvet på nätet, något som satte fokus på frågan om upphovsrätt⁹, varpå

⁶ <http://sv.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:B%C3%B6cker>

⁷ http://www.youtube.com/watch?v=Y9FwoL_Ec8U

⁸ <http://wikimediasverige.wordpress.com/2012/08/26/socknar-och-forsamlingar-i-wikipedia/>

⁹ http://se.wikimedia.org/wiki/Kulturskatter_p%C3%A5_n%C3%A4tet

diskussion utbröt.

Blogginlägg och Kult

Under tiden som *Wikipedian in Residence* skrev Lennart tre blogginlägg som publicerades på K-blogg. Det första var en kort presentation av projektet¹⁰, så att även personer utanför pilotgrupperna skulle kunna följa med i vad som hände, och även delta själva på Wikipedia. Det andra handlade om de första mötena med pilotgrupperna och den positiva stämning som rådde gentemot Wikipedia¹¹. Det tredje tog upp en fråga som återkommit under de tre tillfällena med pilotgrupperna och de två inspirationsseminarierna, nämligen om hur Wikipedia och experter går ihop¹².

Dessutom ombads Lennart att skriva en artikel till tidskriften *Kult*. Artikeln finns inte på webben än, men handlar om olika sätt kulturarvsinstitutioner kan samarbeta med Wikipedia.

¹⁰ <http://www.k-blogg.se/2012/09/17/gastblogg-riksantikvarieambetet-egen-wikipedian-halsar-valkommen/>

¹¹ <http://www.k-blogg.se/2012/10/10/gastblogg-wikipedian-in-residence-overraskad-over-mottagandet/>

¹² <http://www.k-blogg.se/2012/11/16/gastblogg-wikipedia-och-expertes/>

Del 3 – Resultat av *Wikipedian in Residence*

Kunskapsnivå

Deltagarna i pilotgrupperna har numera goda kunskaper om Wikipedia. De vet hur man redigerar, de känner till Wikipedias gränssnitt, regler och några av dess verktyg, samt kan vidarebefordra sina kunskaper. De har också lärt känna lite grand om hur wikipedianerna resonerar. De har efter tre möten en kontakt som de kan använda sig av även fortsättningsvis. Med några få undantag saknar de dock två saker: *vana* av att redigera (något som man får efter flera timmars redigering) och djup i sina kunskaper om Wikipedia. Kanske saknas också kunskapen om vad de bör göra härnäst.

Andra som har deltagit på inspirationsträffar och höstmötet har i mindre grad kunskaper om Wikipedia, men har troligen åtminstone fått en liten tankeställare om Wikipedias system.

Redigeringar på Wikipedia

Sammanlagt har deltagarna i pilotprojektet gjort flera hundra redigeringar i Wikipedias artiklar:

1. Magnus Källström (Osmondus): 422
2. Stefan Lindgren (Lindyh): 177
3. Helen Simonsson (Heliogab): 131
4. Eva Tranæus (Evatra): 49
5. David Larsson (Dvidlarsson): 22
6. Ingrid Chef Holmberg (Incho): 12
7. Maria Urberg (Marur): 12
8. Per Lindqvist (Plindq): 10
9. Kenth Klasén (Kkraa): 10
10. Eva Enhus (Lovisanna): 0
11. Jonas Widhe: 0

Totalt: **845 redigeringar!** (Siffrorna från 29 november 2012. Flera deltagare har fortsatt att redigera.) Nästan alla redigeringar, förutom de Lennart bad deltagarna att göra i sina användarsidor, är i artiklar. Några av deltagarna har skickat eller svarat på meddelanden till/från andra användare.

De som har gjort få redigeringar har förklarat detta med att a) projektet har krockat med andra arbetsuppgifter/ledighet/sjukdom, b) de behöver sammanhängande tid för att komma igång/sätta sig in i Wikipedia, c) de inte har specialkunskaper för egen del, och/eller d) de inte har hittat några artiklar som behöver förbättras/skapas.

De som har många redigeringar har förklarat detta med att a) de har hittat många artiklar där de kan bidra, b) de har färdiga texter/bilder som de relativt enkelt kan föra över till Wikipedia, c) de har tyckt att det har varit roligt, och/eller d) de såg det som en tävling. Ett mail där "ställningen" redovisades tillsammans med sista "tävlingsdatum" kan ha varit förklaringen bakom alternativ d).

Förutom deltagarna i pilotgrupperna har flera anställda vid Riksantikvarieämbetet skrivit på Wikipedia under projektiden. Totalt blir det 879 redigeringar!

Alla redigeringar är inte stora textsjok som lagts till. Många redigeringar är tvärtom kategoriseringar eller tillägg av foton, eller liknande. Omkring 30 artiklar skapades.

Effekt – antal besökare

En del av tanken med projektet var att se hur stor effekt experterna skulle få. Antalet besökare till respektive artikel som deltagarna redigerat i haft (avrundat till närmaste 5-tal) ser ut så här:

Plast (9500 besökare per månad), Glas (6925), Koppar (6765) Stål (6125), Bly (5970), Runor (5600), Betong (4910), Asbest (4695), Zink (4440), Polymer (3430), Trä (3200), Hampa (3125), Världsarv i Sverige (2835), Drottningholms slott (2570), Futhark (2365), Gummi (2165), Glasgow (2060), Hälsingegårdar (1970), Cement (1940), Sten (1915), Kalk (1900), Socken (1880), Kalksten (1805), Textil (1790), Gips (1725), Kalciumhydroxid (1720), Gamla svenska mått (1640), Linolja (1515), Statistiska centralbyrån (1450), Fönster (1430), Runologi (1295), Latex (1235), Gjutjärn (1225), Ales stenar (1200), Bitumen (1165), Delfi (1160), Tjära (1090), Kulturarv (900), Akrylfärg (895), Ylle (875), Plåt (875), Radiostationen i Grimeton (790), Bark (745), Bladvass (630), Gammelstads kyrkstad (545), Kristianopel (490), Näver (470), Klinker (445), Engelsbergs bruk (405), Ironbridge (405), Örlogsstaden Karlskrona (395), Konservator (375), Viksjö, ATA (355), Järfälla kommun (350), Ebonit (330), Kastal (325), Trätjära (315), Hansestaden Visby (305), Oscar Montelius (305), Stålbyggnad (295), Akrylatfärg (285), Lista över Södermanlands runinskrifter (260), Blymönja (255), Gallring (250), Betsning (245), Nybroviken (235), Ag (växt) (200), Takplåt (190), Marinmuseum (180), Sveriges runinskrifter (170), Gyllenläder (170, Ny artikel), Torsburgen (160), Stucco lustro (160), Folkets Bio (150), Animaliska lim (145), Tingstäde (145), Wikipedia:Projekt runstenar (140), Kategori:Textilmaterial (140), Volym (olika betydelser) (135), Historiska byggnadsmaterial (125, Ny artikel), Alkydfärg (125, Ny artikel), Sigurd Curman (125), Pataholm (125), Svensk runbibliografi (120, Ny artikel), Lista över runologer (120, Ny artikel), Bjälbo kyrka (120), Forsaringen (115), Gotlands Hesselby Jernväg (110), Bro kyrka, Gotland (110), Lista över Västergötlands runinskrifter (105), Antikvarisk-topografiska arkivet (105), Öja kyrka, Gotland (100), Egypticus (100), Sällskapet DBW (90), Gamla apoteket (90), By socken, Dalarna (85), Runverket (85), Fisklim (85, Ny artikel), Linoljefärg (85), Kalkfärg (85), Dalhems kyrka, Gotland (85), Varmlim (80, Ny artikel), Bläse Kalkbruksmuseum (80), Silikatfärg (75, Ny artikel), Gotlands Museum (75), Visby botaniska trädgård (75), Kultursarvslyftet (70) Slöingeboplatsen (70), Grogarnsberget (70), Danske runeinskrifter (70, Ny artikel), Lista över Västmanlands runinskrifter (70), Gamla hamn (65), Bautil (65), Ala kyrka (65), Slaget vid Mästerby (60), Antikvitetskollegium (60), Tossene socken (60), Clematishuset (60, Ny artikel), Lackfärg (55, Ny artikel), Agda Montelius (55), Glasgows tunnelbana (55), Gunnborga den goda (50, Ny artikel), Nils Reinhold Broocman (50), International Symposium on Runes and Runic Inscriptions (50, Ny artikel), Ärja ödekyrka (50), Bibliotek i Sverige (50), Fabriken Furillen (50), Henrik Williams (45), Nordiskt runnamnslexikon (45,

Ny artikel), Lista över Närkes runinskrifter (45), Lista över Gästriklands runinskrifter (45), Betsning (45), Etelhem (45), Kryselefantin (45), Kalktillverkning (45), Futhark: International Journal of Runic Studies (40, Ny artikel), Lista över Värmlands runinskrifter (40), Nytt om runer (40, Ny artikel), Norrlanda kyrka (40), Särestad-Bjärby kyrka (40), Runrön (35, Ny artikel), Packhusplan (35), Burmeisterska huset (35, Ny artikel), Almedalsbiblioteket (35), Södermanlands runinskrifter 75 (35, Ny artikel), James E. Knirk (30), Lexikon över urnordiska personnamn (30, Ny artikel), Runologisk laboratorium (30, Ny artikel), Ajmunds bro (30), Donners plats (30), Borrehögarna (30), Södermanlands runinskrifter 234 (30), Pavalds (30), Osmondus (25), Lista över Gotlands runinskrifter (25), Limfärger (25), Byggnadsarkeologi (25, Ny artikel), Södermanlands runinskrifter 333 (25), Södermanlands runinskrifter 161 (25, Ny artikel), Södermanlands runinskrifter 232 (25), Upplands runinskrifter 92 (20), Martin Aschaneus (20), Södermanlands runinskrifter Fv1948;282 (20, Ny artikel), Södermanlands runinskrifter 344 (15), Gästriklands runinskrifter 12 (15), Ölands runinskrifter 31 (15), Södermanlands runinskrifter 233 (15), Södermanlands runinskrifter 113 (15, Ny artikel), Upplands runinskrifter 91 (10), Eken (hållplats) (15), Gallring (museiföremål) (10, Ny artikel), Norrbys (10, Ny artikel), Södermanlands runinskrifter 231 (10), Södermanlands runinskrifter 297 (10, Ny artikel), Upplands runinskrifter 524 (5), Samlingsförvaltning (5, Ny artikel), Södermanlands runinskrifter 43 (5)

Totalt har artiklarna besökts cirka **217140 gånger!**

Den här översikten visar att byggnadsmaterial är välbesökta, medan runinskrifter har få besökare. Det är därför lätt att dra slutsatsen att man ska lägga fokus på material. Men dels kan besökarnas "smak" förändras av sådana händelser som när ringmuren i Visby rasade 2012¹³, dels kommer många av besökarna via länkar i Wikipedia. Större artiklar som de om byggmaterial har fler länkar in och får därför fler besök. Antalet besökare i deltagarnas artiklar förväntas därför stiga allt eftersom kvaliteten ökar, samt länkning till andra artiklar ökar.

[Kommentar från februari 2013: Flera av deltagarna har fortsatt redigera. Helen Simonsson har till och med vunnit utmärkelse för sina fotografier.¹⁴]

Omdömen

Intresset för pilotprojektet var högt från början. Flera intresserade fick avslag för att grupperna inte skulle bli för stora. Ändå smet några in sent i projektgrupperna, av intresse för ämnet Wikipedia.

Tonen har varit mycket positiv under de tre tillfällena. Några av de saker deltagarna har sagt under möten är: "jätteroligt med diskussion [med wikipedianer]", "rädd att det ska bli som knark", "många [kollegor] har frågor", "otroligt fascinerande", "ingen svår teknik",

Även utanför gruppen deltagare i pilotgrupperna har intresset varit stort. Två exempel är:

¹³ http://stats.grok.se/sv/201202/Visby_ringmur

¹⁴ http://sv.wikipedia.org/wiki/Anv%C3%A4ndardiskussion:Heliogab#B.C3.A4sta_bild_januari_2013

* efter inspirationsseminariet i Visby framkom flera önskemål om att ha med Wikipedia i 2013 års verksamhetsplan.

* när en av deltagarna stött på ett problem i kontakten med media och frågade pressavdelningen om medieträning fick hon till svar: "Om du lär mig Wikipedia!" (sagt med glimten i ögat givetvis).

Reaktionerna från wikipedianerna har varit förväntansfulla och positiva. Det har trots vissa farhågor i förhand inte kommit några anklagelser om intressekonflikter när de anställda vid Riksantikvarieämbetet har redigerat i artiklar om exempelvis Antikvarisk-topografiska arkivet. Generellt sett bör man inte skriva i artiklar där man har intressekonflikter. Men de gjorda redigeringarna har varit av god kvalitet. Vid slutseminariet tog wikipedianen Anders Wennersten upp Osmondus (Magnus Källström) redigeringar i artikeln runologi som bra exempel.

Flera organisationer, från kulturarvssektorn och annorstädes, har visat intresse för att starta projekt liknande *Wikipedian in Residence*. Vilka som genomförs är i skrivande stund inte klart.

Problem och återkommande frågor

Följande är frågor som diskuterats i samband med pilotgruppernas möten:

Upphovsrätt. Trots Riksantikvarieämbetets och Wikipedia gemensamma hållning om fria licenser, blev det en liten krock när Riksantikvarieämbetets *Materialguiden* saknade en märkning av att den låg under en fri licens. Eftersom Riksantikvarieämbetet nyligen bytt webbplats gick det inte att förtydliga licensen på den gamla webbplatsen. Wikipedianer som granskade överföringar av texter från *Materialguiden* misstänkte därför att de bröt mot upphovsrätten. En lösning är på gång.

Kalkmila/Kalkugn. En deltagare skapade artikeln Kalkmila. En wikipedian flyttade strax texten till artikeln Kalkugn, troligen i tron att företeelserna var lika nog för att ligga i samma artikel. Deltagaren menade att ändringen var gjord i okunnighet. Vi gick igenom händelseförloppet, Lennart förklarade Wikipedias kvalitetshanteringssystem ytterligare, och vi hittade lösning som innebar att både Kalkmila och Kalkugn flyttade till den övergripande men dittills icke-existerande artikeln Kalkproduktion.

Ersätter Wikipedia Riksantikvarieämbetets webbplatser? Såväl kring *Materialguiden* som kring informationsblad om biologiskt kulturarv uppstod frågan om Riksantikvarieämbetet skulle låta materialet leva på Wikipedia bara. Lennarts svar var att Wikipedia behöver källor att hänvisa till och att Wikipedia respektive "officiella webbplatser" har delvis olika syften. Däremot är det bra att se till att Riksantikvarieämbetets gamla webbplats informerar tydligt om att den har en fri licens.

För få stora bidrag. Viss frånvaro är att förvänta. Likaså är det inte konstigt att alla deltagare inte blivit förstklassiga skribenter. Dock har försiktigheten varit lite större än förväntat. Bara några få skrev längre texter. Lennarts teori är att problemet inte främst beror på deltagarna, utan på att upplägget med tre tillfällen ganska jämnt fördelade över projektperioden inte är optimalt för att komma igång med skrivandet. Eventuellt kan avsaknaden av tryckt material vara en annan orsak.

Del 4 – Rekommendation

En uppföljning av det här projektet verkar närmast ofrånkomlig: de anställda är alltför intresserade, resultaten är lovande, myndigheten i stort har redan insett nyttan, och flera andra sorters samarbeten med Wikimedia Sverige är inplanerade. Det återstår dock att bestämma formerna. Lennarts rekommendationer till Riksantikvarieämbetet och andra institutioner (exempelvis större arkiv) är följande:

- * fortsatt med små grupper av redan intresserade anställda
- * låt grupperna träffa "sin" *Wikipedian in Residence* fem-sex gånger, särskilt i början av projektet
- * schemalägg tid åt deltagarna att delta och skriva på samma sätt som andra arbetsuppgifter
- * fortsatt även med inspirationsmöten för andra intresserade och deltagande på Höstmötet. Det ger projektet tyngd i organisationen
- * låt *Wikipedian in Residence* träffa "vanliga" anställda. Chansartade möten kan inspirera.

Ur Lennarts perspektiv finns flera lärdomar för framtida *Wikipedians in Residence*:

- * meddela och återkoppla deltagarnas bidrag tidigt så att de inser att fokus ligger på att bidra, inte på att prata (eventuellt via en översatt och lokaliserad MediaWiki-extension, så att det blir lätt att följa bidragen)
- * gör enkelt informationsmaterial (som Wikimedia Sverige kan stå för)
- * gör det tydligare vilka de lättaste arbetsuppgifterna kan hittas

Avslutning

Slutligen vill Lennart tacka för den här tiden. Här är svaren på frågorna i del 1.

1. **Ja.**
2. **Det varierar från person till person.**
3. **Vi har samma mål: att tillgängliggöra kunskap. Wikipedia gör det för tillfället bättre.**
4. **Bra redigeringar får ofta stå kvar. Konflikterna löses via diskussionsidorna, enligt mönstret på Wikipedia.**
5. **Konflikterna löses via diskussionsidorna, enligt mönstret på Wikipedia.**
6. **Tillräckligt hög för vardaglig användning.**
7. **Enkla uppgifter som är lätta att hitta.**

Wikipedian Developer in Residence: Slutrapport

André Costa
Edinburgh, 2012-12-09

Min uppdrag som Wikipedian Developer in Residence hos Riksantikvarieämbetet pågick från juni till november 2012 och utgjorde totalt 120 timmar. Målen för mitt projekt var främst att:

1. Standardisera länkningen till respektive institution så att detta istället sker via K-samsöks persistenta url, samt att underlätta skapandet av nya länkar.
2. Assistera i byggandet av verktyg för att inkludera information från Wikipedia samt bilder från Commons i K-samsöks UGC-hubb (dvs. synligt i t.ex. Kringla).
3. Bygga ett system för att enklare inkludera information från K-samsök i Wikipedias artiklar samt på Commons.

Med Wikipedia avser jag i rapporten främst svenskspråkiga Wikipedia och med Commons avser jag Wikimedia Commons den gemensamma bildbanken för alla språkversioner av Wikipedia samt Wikimedias övriga projekt.

1. Länkning till K-samsök

Det är värt att tydliggöra att avsikten aldrig var att massintroducera länkar till K-samsök i Wikipedia. Tanken var istället att ersätta existerande länkar med persistenta länkar (via K-samsök) samt göra det enklare för användare att ange persistenta länkar i framtiden genom introduktionen av länkmallar/källmallar. Detta ser till att länkar till K-samsök läggs in på samma villkor som övriga externa url:er enligt existerande praxis på Wikipedia.

Länkmallar/källmallar:

Redan innan projektet startade hade länkarna från Wikipedia/Commons till Bebyggelseregistret (BBR) samt FMIS/Fornsök byggts om så att dessa, via länkmallar, använde sig av K-samsöks persistenta url. Under diskussionerna i samband med projektets start utökades detta även med länkar till Statens Historiska Museer (SHM) samt Kulturmiljöbild (KMB). Resultatet var att det vid projektstarten fanns ca. 9.000 länkar till K-samsök från Wikipedia samt ytterligare ca. 6.500 länkar via Commons.

Projektet har resulterat i att det nu finns länkmallar för 22¹ olika institutioner/samlingar anslutna till K-samsök, varav 12² även har mallar på Commons. Mallarna har också försetts med detaljerade instruktioner för användning, speciellt med hänsyn till var på institutionernas egna sidor det relevanta ID-numret kan hittas (mer om detta i slutet av rapporten). De sidor som använder mallarna inkorrekt hamnar i en åtgärdskategori³ så att de lätt kan åtgärdas (t.ex. som en del av Wikipedia:Projekt kulturarv⁴).

För Commons har detta inneburit att i stort sett alla icke-persistenta länkar nu har ersatts. De icke-persistenta länkar som ännu finns kvar på Wikipedia går främst till söksidor (t.ex. alla resultat för en viss socken) eller till specifika undersidor (t.ex. för lagskyddet hos en viss byggnad i BBR) för vilka det inte finns persistenta alternativ.

1 https://sv.wikipedia.org/wiki/Kategori:Externa_länkmallar_via_K-samsök

2 https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:External_link_templates_using_Kulturarvsdata

3 https://sv.wikipedia.org/wiki/Kategori:Kulturarvsdatamallar_med_felaktiga_parametrar samt https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Kulturarvsdata_templates_used_with_incorrect_parameters

4 https://sv.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Projekt_kulturarv

I dagsläget finns det nu ca. 160.000 länkar från Wikipedia till K-samsök samt ytterligare ca. 16.500 länkar från Commons. Ökningen på Wikipedia beror dock till största delen på tävlingen Wiki Loves Monuments (WLM) där listor över ca. 140.000 fornminnen skapades. På Commons kan ökningen delvis förklaras av nya bidrag i samband med tävlingen men beror till största delen på identifieringen av tidigare uppladdade bilder från ett flertal institutioner, främst Kulturmiljöbild, Nordiska Museet, Upplandsmuseet och Armémuseum.

2. Wikipedia i UGC-hubben:

Länkarna till K-samsök har gjort det möjligt att via Wikipedias API visa relationer mellan artiklar på Wikipedia (och bilder på Commons) samt objekt som indexerats av K-samsök. Dessa relationer har inkluderats i UGC-hubben och uppdateras automatiskt. Resultatet är synligt på t.ex. sidan för *Lunds Domkyrka* hos Kringla⁵ som inkluderar både en länk till den relevanta artikeln hos Wikipedia samt diverse bilder från Commons.

De relationer som sparas i UGC-hubben exkluderar avsiktligt listartiklar på Wikipedia (så som de ovan nämnda fornminneslistorna för WLM) samt bilder från Commons som kommer från institutionernas egna samlingar (och därför redan indexerats av K-samsök).

3. Import av K-samsöksdata

Importen av information till Wikipedia har främst riktat in sig på tre pilotprojekt: Byggnadsinformation via BBR, fornminnesinformation via FMIS samt bilder (med tillhörande metadata) från KMB. De första två projekten valdes av tre anledningar: för att dessa objekt ofta gör sig bra som enskilda artiklar på Wikipedia, för att deras inkludering i WLM gjorde dem till klara kandidater för nya artiklar samt för att BBR och FMIS är de två resurser i K-samsök som oftast länkas till, från Wikipedia. Bildimport från KMB valdes för att dessa bilder oftast har en fri licens samt för att dessa bilder ofta är relaterade till BBR och FMIS poster i K-samsök.

Fornlämningsmallen:

*Infobox fornminne*⁶ byggdes från grunden med avsikt att vara en flexibel mall för olika typer av fornlämningar, både i Sverige och utomlands. Mallen är designad så att den har sektioner som kan anpassas för att ge utökad stöd för olika lämningstyper. I dagsläget har mallen ett sådant utökad stöd för runristningar att den ska kunna ersätta den äldre mallen *Runinskriftsfakta*⁷. På sikt är det min förhoppning att mallen kommer att utökas med fler parametrar för andra lämningstyper samt anpassas för att bättre kunna behandla enskilda fornfynd.

För att förenkla genereringen av nya faktarutor för fornlämningsartiklar skapades ett verktyg⁸ som, givet ett objektid i FMIS, automatiskt fyller i faktarutan med information från FMIS (via K-samsök). För runristningar använder sig verktyget även av en lokal statisk kopia av Samnordisk runtextdatabas. Verktyget identifierar även bilder i både Commons och KMB som avbildar objektet.

Byggnadsmallen:

Parallellt med detta projekt byggdes *Infobox byggnad*⁹ av användare *Jsdo1980*. Detta är en ny mall

5 <http://www.kringla.nu/kringla/objekt?referens=raa/bbr/21300000022524>

6 https://sv.wikipedia.org/wiki/Mall:Infobox_fornminne

7 <https://sv.wikipedia.org/wiki/Mall:Runinskriftsfakta>

8 <https://lokal-profil.appspot.com/fmis/>

9 https://sv.wikipedia.org/wiki/Mall:Infobox_byggnad

Wikipedian Developer in Residence: Slutrapport – André Costa

som förhoppningsvis kan komma att standardisera faktarutorna i de byggnadsartiklar som finns på Wikipedia. Här har jag hjälpt till genom att bygga ut stöd för skyddsparametrar, främst med BBR i åtanke.

Även för denna mall har ett verktyg¹⁰ skapats som automatiskt skapar en ifylld mall, givet ett id i BBR för en anläggning eller byggnad, samt identifierar passande bilder.

KMB-mallen:

Parallellt med detta projekt skapades även mallen *Kulturmiljöbild-image*¹¹ på Commons av användare *MikaelLindmark*. Mallens syfte var att standardisera beskrivningssidorna för de KMB-bilder som fanns på Commons men även att underlätta importen av den metadata som finns associerad med var bild.

Det verktyg¹² som byggdes hämtar metadata från K-samsök och kontrollerar att licensen är kompatibel med Commons. Om så är fallet fylls mallen i och förslag på kategorisering och bildnamn genereras. Verktyget identifierar även om bilden är associerad med ett BBR- eller FMIS-objekt och märker i så fall upp sidan med detta. För exempel se bilden av *Sö8 Nybble*¹³.

Nycklar:

För att underlätta den automatiska länken mellan K-samsöks auktoritetsposter och Wikipediaartiklar samt *Creator*-mallar och kategorier på Commons har ”översättningsnycklar” skapats¹⁴. Dessa länkar samman exempelvis sockenkoder i K-samsök med motsvarande artiklar på Wikipedia eller KMB-kategorier med Commons-kategorier.

Förhoppningsvis är dessa nycklar, till största delen, tillfälliga lösningar som kan ersättas allt eftersom både WikiData och K-samsöks auktoritetsposter byggs ut.

Reflektioner:

Under mitt arbete med projektet har jag identifierat vissa komplikationer samt även mottagit en hel del tankar och önskemål från andra användare. Möjligheten att åtgärda dessa ligger till största delen utanför K-samsöks direkta kontroll (dvs. ändringarna kräver helt eller delvis institutionerna involvering). Trots detta känner jag att de kan vara till nytta att beskriva dessa här. Det är värt att notera att alla tankar/förslag nedan har sin grund i en observation: Wikipedia använder K-samsök annorlunda än de flesta andra aktörer.

I dagsläget används K-samsök främst för att generera persistenta länkar till olika objektposter. För Wikipedias del innebär detta en partiell immunitet mot den länkröta som tidigare drabbat Wikipedia hårt var gång en institution ändra sin webbstruktur.

Detta reflekteras även i hur dessa länkar läggs in på Wikipedia. Enskilda användare hittar ett objekt på institutionens webbplats, identifierar objektets id-nummer och lägger in detta tillsammans med en mall i artikeln.

10 <https://lokal-profil.appspot.com/bbr/>

11 <https://commons.wikimedia.org/wiki/Template:Kulturmiljöbild-image>

12 <https://lokal-profil.appspot.com/kmb/>

13 https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sö8_Nybble_-_kmb.16000300016191.jpg

14 https://sv.wikipedia.org/wiki/Användare:Lokal_Profil/nycklar samt
https://commons.wikimedia.org/wiki/User:Lokal_Profil/nycklar

Hur hittar jag rätt nummer?:

Ett av de mest förekommande problemen är att användare helt enkelt inte kan identifiera det id som krävs för att kunna identifiera motsvarande objekt i K-samsök. För Wikipedias del måste det därför vara lätt att på institutionens sida hitta (alla delar av) det id som används av K-samsök. I dagsläget varierar det kraftigt hur enkelt det är att hitta detta id.

Persistens med konsekvens:

Ett av K-samsöks främsta syfte är att kunna erbjuda en persistent adress för varje objekt oavsett senare förändringar i en institutions system. Problem uppstår ifall en sådan förändring ej är kompatibel med K-samsöks existerande struktur för en institution, vilket nyligen inträffade med Bebyggelseregistret. Vad K-samsök då måste göra är att särskilja objekt från tiden före och efter förändringen för att bibehålla persistensen hos de äldre länkarna samt använda en ny struktur för de nya objekten.

För K-samsök och de flesta övriga aktörer spelar denna fragmentering mindre roll då detta till största delen sker i bakgrunden. För Wikipediaanvändaren som enbart ser id-numret på institutionens sida är det så när som på omöjligt att identifiera om det handlar om ett objekt enligt det nya eller gamla systemet.

Önskemål/tankar:

Felrapportering: I alla större samlingar kommer det alltid att smyga sig in en mindre mängd felaktigheter. De många extra ögon som Wikipedia bidrar med gör att sådana felaktigheter ofta identifieras. T.ex. så har WLM tävlingen uppmärksammat fornminnen som flyttats och arbetet med KMB-bilder identifierade en felmärkt runsten. Problemet är att det ofta är långt ifrån självklart hur dessa detaljer kan rapporteras. Ett system för att enklare kunna rapportera missar till rätt person på rätt institution skulle förhoppningsvis gynna både institutionerna och Wikipedia. Möjligen skulle detta kunna göras genom UGC-hubben?

Fler datafält: Ibland skiljer det sig mellan vilka datafält en institution visar på sin egen webbplats och vad de exporterar till K-samsök. Även om det säkert finns många olika skäl till detta skulle det från Wikipedias synpunkt vara av nytta att kunna uttrycka intresse för vissa av dessa ”saknade” datafält. Exempelvis skulle *Antikvarisk bedömning* som visas i Forsök men ej i K-samsök vara till nytta för verktyget som fyller i faktarutan i fornlämningsartiklarna. Precis som ovan är problemet att det inte är lätt att identifiera rätt person som bör kontaktas. Möjligen skulle varje datakälla även kunna förses med en kontaktadress?